SMS komentar pošaljite na 666555 sa ključnom riječi SLD, (3,72 kn/sms).
Gradonačelniče, ne upirite prstom u sadašnje vodstvo Hajduka nego podignite kaznene prijave protiv ljudi koji su klub doveli na rub stečaja. Navijač s istoka
Detalji o usluzi >

SPEKTAR

Objavljeno 10.08.2013. u 18:56

PREDSTAVLJANJE CIKLUSA 'VALOVI' U GALERIJI MEŠTROVIĆ

(K)rovovska bitka za udomljavanje Lipovca

Ponajbolji tumač pitomoga, duhovitog, istovremeno suzdržanog i raskošnoga Mediterana

Koliko ljubavi, mira, mora, humora i nježne estetike je u djelima Vaska Lipovca, kotorskog Splićanina, kozmičkog Mediteranca, vjernog sluge umjetnosti i tihog obrtnika koji se nije mogao ograničiti formom ni izričajem; bio je kipar, slikar, grafičar, ilustrator, alkemičar... Nepatvoreni homo universalis suvremene hrvatske umjetnosti.

Svako izlaganje njegovih radova, bilo na galerijskim postavima, ulične intervencijama ili monografijskim izdanjima izaziva nepodijeljeno oduševljenje. No, u cijelom ovom procesu krije se i tragedija sazdana od obećanja političara o što skorijem otvaranju prostora koji će pod jedan krov staviti veliki opus ili o brendiranju grada njegovim radovima, a na kraju trakavice sve se svede na 'mora se i može se'. Ali kad...

Osvrnimo se samo na nekoliko primjera u kojem su, ne svojom voljom, on i njegovi radovi postali protagonisti skandala. Kad se za prostor pred zgradom Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu stručna komisija odlučila za Lipovčevo rješenje spomenika Marku Maruliću, politika je presjekla drugačije, a iz komisije su demonstrativno istupili akademici Tonko Maroević i Nenad Cambi. Uzalud. Prilikom izbora spomenika svetom Jeronimu Dalmatincu, prevoditelju Biblije na latinski, koji bi se trebao naći pred splitskom Sveučilišnom knjižnicom, Vaskov prijavljeni rad proglašen je 'kopiranjem Lipovca od strane nepoznatog umjetnika' i izostavljen iz konkurencije.

Na bolesničkoj postelji

Obitelj Petrović nije bila zadovoljna Vaskovim spomenikom Draženu Petroviću u Olimpijskom muzeju u Lausanni, koji je pobijedio na natječaju. Premda je riječ o najznačajnijem spomeniku hrvatskom sportašu u svijetu, uspješno je zaboravljen i jedva spomenut prilikom nedavnog obilježavanja Draženove pogibije. Iz predvorja splitskog aerodroma netragom je nestao golemi Vaskov 'Ikar', abakus u jednoj banci je prebojen, 'Vaterpolisti' iz sportskog kompleksa na Zvončacu iščezli, baš kao i splitski ciklus iz atrija hotela 'Marjan', a odlepršale su i 'Ptice' iz pošte na Rivi...

Ipak, nešto je i preživjelo, poput velikih oltarnih slika, oltarne menze, ambona i sjedalica u salezijanskoj crkvi na Kmanu, tabernakula u katedrali svetoga Duje, 'Cvijeta' kod Ekonomskog fakulteta i friško postavljenog 'Plavog stabla' na Vukovarskoj ulici. Rodni Kotor se ipak bolje brine za vratnice crkve svete Ozane, reljefe u Pomorskom muzeju, kip svetoga Dujma u svečevoj crkvi u Škaljarima...

Kad je u Splitu osnivana Likovna akademija, u prezentaciji je navedeno kako će Lipovac biti jedan od predavača, posebno zbog raspona stilova kojima se bavio. Ali kad su se podijelile katrige, njegova imena nije bilo nigdje...

Eto, oduševio je Vasko i posljednjim radovima, ciklusom 'Valovi', postavljenim ovog ljeta u parku Galerije Meštrović na Mejama, i opet ista situacija - pala su obećanja o žurnom uređenju galerije. Nadajmo se nečemu.
Autor izložbe, ravnatelj Muzeja Ivana Meštrovića, Andro Krstulović Opara ipak nije pesimističan i uvjeren je će odgovorni omogućiti Vasku mjesto koje je odavno zaslužio.

- Ciklus 'Valovi' pored svega je značajan kao Vaskov umjetnički testament stvaran na bolesničkoj postelji. Ta djela u metalu i staklu, po prvi put su predstavljena splitskoj publici, nakon izložbe u zagrebačkoj Gliptoteci 2005. godine, a uz to smo dodali skice, crteže, makete i modele, prikazujemo i film o nastajanju ciklusa.

'Valovi' su različiti od lite-motiva po kojima se dosad uglavnom prepoznavalo Vaska, drugačiji od trbušastih sportaša, gospođa i parona, simpatičnih svetaca, te držim kako je ovo njegov najupečatljivi ciklus kojim se vratio preokupacijama s početka stvaralaštva kada je istraživao i eksperimentirao pod utjecajem 'Exata 51' i apstraktne umjetnosti. Uz to, postavio sam ga uz Meštrovića, a znamo da nije lako korespondirati s Meštovićem.

Ali Lipovčeva umjetnost, napose kiparstvo, pokazuje kako je dostojan nasljednik naše velike kiparske baštine. Ono što Vaska i njegovu umjetnost čini iznimnim jest činjenica da je on ponajbolji tumač pitomoga, duhovitog, istovremeno suzdržanog i raskošnoga Mediterana - smatra Krstulović Opara, primjetivši kako je najbolji dokaz za to i sjajan prijem među tzv. običnim ljudima.

Nadomjestak za Ibizu

On ističe suradnju velike institucije s obitelji Lipovac, Vaskovom suprugom i sinovima, te njihovom Udrugom 'Val' kao ponajbolji primjer javno-privatnog partnerstva u kulturi, s čime se, usprkos velim riječima i ciljevima, muči hrvatsko gospodarstvo.

Najnovije | Najčitanije | Najkomentiranije

14:30 Cijeli grad otišao u partizane

14:01 Klikom miša do smrtonosne tablete

13:31 Bandić je zadnji tuđmanist hrvatske politike

13:00 Eda Vujević: Sačuvaj milijun eura za slučaj jamčevine!

12:31 Damir Pilić: A kad će referendum o kapitalizmu?

Vezani članci iz rubrike

12.08.2014. Čudesna djela Vaska Lipovca trebaju postati splitski brend

20.08.2012. Biciklisti Vaska Lipovca "provozali" se ulicama Splita

19.08.2012. Vaskov biciklist 'obišao' neoplemenjene gradske punktove

13.07.2011. U Vukovarskoj stablo za Vaska Lipovca

13.07.2011. Večeras predstavljanje Vaskovog Plavog stabla

12.07.2011. Lipovčevo "Plavo stablo" ukrasilo Vukovarsku ulicu

14.06.2011. Ljubitelji Vaska Lipovca pohrlili u njegov atelje (FOTO)

14.06.2011. Atelje je tijesan za sve mornare Vaska Lipovca

09.06.2011. U Splitu niče Plavo stablo Vaska Lipovca

20.07.2010. Lipovčev povratak u mladost kroz vratnice Erosa

Anketa

Brojni ministri su iz Dalmacije, a ulaganja se u Dalmaciju:

- ◯ Značajno povećavaju
- ◯ Nešto povećavaju
- ◯ Ne mijenjaju
- ◯ Smanjuju
- ◯ Ne znam
- ◯ Nešto drugo

Pošalji Rezultati

- Ostvarili smo veliku izložbu kao što su 'Valovi' uz smiješno mala sredstva. A uvjeren sam, kad dođe trenutak konkretne akcije oko osnivanja Galerije Lipovac - o čemu su gradonačelnik Ivo Baldasar, župan Zlatko Ževrnja i pomoćnica ministrice kulture Vesna Jurić-Bulatović dali izravno jamstvo - da je takav model partnerstva poželjan. Ne bih rekao da se Vaskov opus u Splitu zapostavlja, više je je riječ o nedovoljnom valoriziranju - drži ravnatelj, koji o 'brendiranju grada Lipovcem' navodi:

- Vasko definitivno zaslužuje da bude jedan od brendova Splita i Dalmacije. Pa ne možemo se brendirati samo Dioklecijanom i 'Hajdukom'. Što danas brojni mladi turisti zamjećuju na splitskim ulicama i nose kao uspomenu na njega? Jeftino pivo, picete na svakom kantunu, išarane zidove i plastične rimske vojnike?! Takav grad će biti loš i jeftin nadomjestak za Ibizu; za ljetne cjelonoćne tulume i glasnu techno muziku...

Lipovčev atelje prebogata je riznica umjetnina

Split konačno mora postati prepoznatljiv po etabliranoj umjetnosti, svjetski relevantnoj, a brendovi lokalnog karaktera sasvim su nešto drugo. Upozoravam kako nam se ne smije dogoditi da čekamo na realizaciju galerije Vaska Lipovca četrdeset godina i time na valorizaciju njegove umjetnosti. Split više nema luksuz otezati s takvim vrijednostima, kao što se čekalo s konačnim udomljavanjem Emanuela Vidovića ili kao što država pedeset godina nakon smrti ne smije ostavljati neraspetljanom trakavicu oko Meštrovićeve ostavštine - drži Andro Krstulović Opara.

Jedan od trojice Vaskovih sinova, Mario Lipovac, dodaje kao obitelj ne želi raspačavati ostavštinu u nekoliko ustanova, jer je Vasko imao osobinu neobičnu za umjetnika s megaprodukcijom poput njegove - nikad ne objasniši zbog čega - stalno je dio radova pohranjivao, pa je sada kompletirano desetak ciklusa.

Odbijenice iz Ministarstva

- Jednostavno je smatrao da ti radovi moraju ostati kod njega, u svojoj kući. Kako bismo vatru održavali živom, stalno organiziramo neke umjetničke projekte, poput postavljanja 'Plavog stabla', izložbi 'Sporta' i 'Erotike', Dana otvorenog ateljea, knjiških izdanja...

Pomaže nam s nevelikim sredstvima Grad Split, ove godine dobili smo pet tisuća kuna za preventivnu zaštitu, dok nas je Ministarstvo kulture tri godine uzastopce odbijalo. Moj brat Marko, arhitekt, dao je prije nekoliko godina prijedlog projekta galerije, i to u prostoru današnje Ambulante građevinara u neposrednom susjedstvu Ateljea, no ne bismo se nužno vezivali za sudbinu te zgrade čudnog statusa, jer bi čekanje moglo potrajati godinama, kao na primjeru Galerije Vidović - priča Mario Lipovac, kojeg pitamo i za moguće postavljanje Vaskovih javnih spomenika po gradu:

- Svjedočili smo oduševljenju građana i kulturne javnosti kad su na Rivi privremeno postavljeni 'Šetači', na Zapadnoj obali 'Biciklisti', 'Plavo stablo' na Vukovarskoj. Svi su bili oduševljeni, ali nikad se nije dogodilo ništa konkretno... Nije stvar samo u trenutnim oduševljenjima, Grad mora zaželjeti da se nešto dogodi, da Split dobije dodatnu vrijednost.

DAMIR ŠARAC

Djelo kao ključ

Izuzetna prepoznatljivost Vaskova djela i, moglo bi se reći, mediteranska univerzalnost otvaraju niz mogućnosti i za povezivanje Splita, što je Kotor već prepoznao - navodi Mario Lipovac ističući kako je lipanjsku izložbu u Kotoru u tri tjedna vidjelo oko deset tisuća ljudi, što je tek početak planiranih akcija.

- Mogućnost da se Split kao regionalni centar kandidira za Europsku prijestolnicu kulture time dobiva dodatnu potvrdu, a Vaskovo djelo pravi je ključ za iščitavanje tog zajedničkog kulturnog prostora. Osim djelom, Vasko nas je zadužio i svojom osobnošću. Zbilja je nevjerojatno s kolikom radošću nam veliki broj izuzetnih ljudi nesebično pomaže da sačuvamo i prezentiramo njegovo djelo.

Fundus ateljea nisu samo radovi, crteži i studije, tu je i nekoliko tisuća fotografija, deseci sati videomaterijala, bibliografija objavljenih tekstova, originalni alati... Sve zajedno predstavlja izuzetan potencijal za prezentaciju i za istraživanje i vjerujemo da ćemo uskoro moći ponuditi mladim stručnjacima pravu suradnju.

PRILOZI Pišite uredniku Pošalji prijatelju Ispiši

EPH digital: Jutarnji list | Slobodna Dalmacija | Gloria | Globus | Sportske Novosti | Autoklub | Dobra hrana | Bestseller | Dodo | Dosi | Gorila
LikeCroatia | Gameland | Dubrovacki Vjesnik | Šibenski list | KlikniMO.hr | **WAZ:** Der Westen

Sva prava na tekstove i slike pridržava Slobodna Dalmacija | **Uvjeti korištenja** | **Zaštita privatnosti** | Dizajn i implementacija: **Sistemi.hr**